

TALOUSARVIOALOITE 813/2005 vp

Määrärahan osoittaminen perhehoitajien toiminnan kehittämiseen

Eduskunnalle

Perhehoidon järjestämisestä vastaavan kunnan tai kuntainliiton ja perhehoitajan on tehtävä hoito- ja palvelusuunnitelma osana toimeksianto- tai työsopimusta. Tämä on osa asiakkaiden oikeusturvaa. Nyt tällaisia tehdään sattumanvaraisesti, koska sosiaalityöntekijät ovat taakoitettuja oman työnsä alle — yhdellä sosiaalityöntekijällä saat- taan olla jopa kymmeniä sijoitettavia lapsia vastuullaan — eikä heillä riitä nykyisillä resursseilla voimavaroja lasten etujen valvomiseen. Sosiaalityöntekijät tarvitsevat lisäresursseja tämän toteuttamiseen.

Toinen ongelma-kohta liittyy hoitopalkkion määräytymiseen. Käytännössä hoitopalkkio ei perustu nykyisin hoidon vaativuuteen. Asetuksella säädetty hoitopalkkion maksimi tulisi poistaa ja palkkion suuruutta suhteessa koko-aikaiseen tai osa-aikaiseen hoitoon on täsmennettävä. Asetuksella olisi säädettävä myös, että 18 vuotta täyttäneen nuoren osalta palkka ei saa pudota, ellei nuori todella ole itsenäistymässä. Usein käy niin, että perheen suurimmat voimavarat ovat käytössä juuri tässä vaiheessa ja toisaalta resurssit ovat pienimmillään. Kelan hoitotuki loppuu 16-vuotiaana, lapsilisä loppuu 17-vuotiaana ja palkkio pienenee merkittävästi 18-vuotiaana, ja nuori sen kun oirehtii.

Perhehoitajaliiton suositus on, että perhesijoituksen käynnistyessä käytössä olisi kiinteät palkkiot. Puolen vuoden kuluttua, ensimmäisen huoltosuunnitelman yhteydessä, palkkiot määrättäisiin vain hoidettavuuden mukaan. Näin toimitaan mm. ostopalveluissa, joissa hoidon palkkio

määräytyy hoidettavuusluokittelun mukaan. Vain tällainen menettely mahdollistaa nykyistä moniongelmaisempien lasten ja nuorten perhehoidon. Myös kustannusten korvaus pitää sitoa lapsen yksilöllisiin tarpeisiin ja suhteuttaa esim. ikään. Harrastusten korvaaminen on tärkeää niiden suuren kasvatuksellisen ja terapeuttisen merkityksen vuoksi. Koska yhteiskunta on muuttunut siten, ettei enää ole juurikaan ilmaisia harrastuksia, on vain kalliita ja erittäin kalliita harrastuksia, tulee harrastuksien kulut korvata sijaisperheelle. Näistä erityisistä ja hoidollisesti perustelluista kustannuksista pitää säätää tarkemmin asetuksessa.

Lisäksi perhehoitajan oikeus vapaaseen tulisi nostaa 2 päivään kuukaudessa, eikä sitä saisi toimeksiantosopimuksella vesittää. Tarve vapaan pitämiseen ja oikeus siihen ovat korostuneet, koska sijoitettavien ongelmat ovat kasvaneet. Asetuksessa tulee olla maininta vapaan pitämisestä joustavasti. Tällöin tulee voida sopia vapaan korvaamisesta rahana esim. sijaisen palkkaamista tai yhteistä lomamatkaa varten. Palkkiota ei saisi myöskään leikata vapaan pitämisen ajalta. Joustavuus tekee sen, että sijaisvanhemmat voivat käyttää samaa hoitajaa lapsille säännöllisesti, vaikkapa useat perheet yhdessä, ja näin lapsille muodostuu turvallinen suhde myös näihin vapaapäivien hoitajiin. Monille turvattomista oloista tulleille lapsille tällainen on erittäin tärkeää.

Tämä aloite perustuu tekemääni lakialoitteeseen perhehoitajalain muuttamisesta. Perhehoita-

jalain muuttamisessa sidottiin perhehoitajien hoitopalkkio palkkakertoimeen, mutta samalla jäivät lakialoitteessani esittämäni perhehoitajaliiton perustellut toivomukset huomioimatta.

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2006 talousarvioon momentille 33.32.30 lisäyksenä 8 000 000 euroa perhehoitajien toiminnan kehittämiseen.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

Helsingissä 26 päivänä syyskuuta 2005

Leena Rauhala /kd